

**BAD UTE ÅRET RUNDT
I EN BADESTAMP**

HOPP I STAMPEN

Du behøver ikke å være isbader for å ta et bad utendørs midt på vinteren. Ikke om du har en vedfyrt badestamp der du kan varme opp vannet til ønsket temperatur. Og fordi badestampen er stor, kan du også invitere venner på et bad. Det er enkelt å lage en badestamp når du har et byggesett.

Når badestampen er ferdig, kan den brukes året rundt fordi den er utstyrt med en vedfyrtovn som varmer opp vannet til ønsket temperatur. Her kan vi hente vann fra sjøen, men det går selvsagt like godt å ta det fra ei kran. Stampen kan monteres på en dag av en person om underlaget er gjort ferdig på forhånd.

BADEREGLER

Badestamper og barn

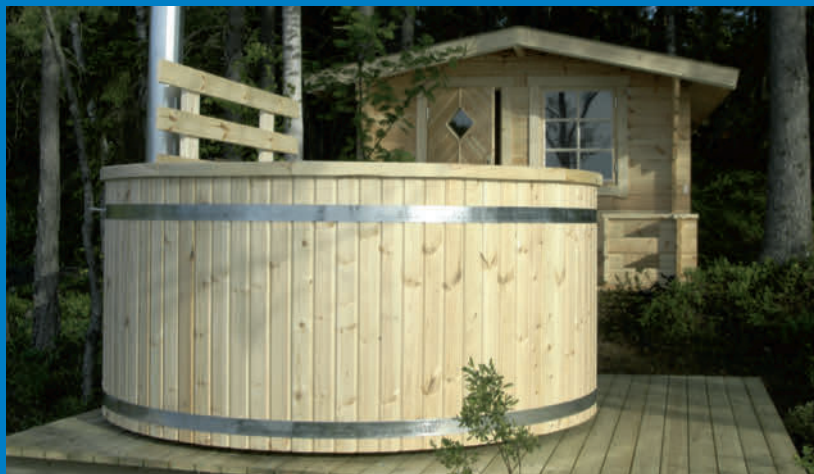
Det er en regel som er viktig, og som du alltid skal følge:

Barn må aldri bade alene!

Og når alle har badet, skal stampen dekkes til med et solid, fast lokk som barn ikke kan løfte av. Dette er ekstra viktig om du har barn selv, eller om badestampen står på ei tomt som ikke er gjerdet inn. Bor du i et tettbygd område, er det stor risiko for at barn kan vise interesse for stampen.

Selv om en badestamp ikke er like stor som et svømmebasseng, så gjelder de samme reglene for sikkerhet.

BADSTUE MED BADE-STAMP OG UTSIKT

DEL 4

- ALLTID RENT VANN I STAMPEN
- LEGG GULV UTEN SPIKER OG LIM
- STAVENE SPENNES SAMMEN MED TØNNEBÅND
- OVNSGITTER BESKYTTER MOT VARMEN

Badstuhuset er klart, og nå er det bare igjen å sette sammen den monteringsferdige badestampen. Det er et lett og hyggelig arbeid som kan begynne med en stund ved pc-en ...

Du har to alternativer når du skal kjøpe badestamp – ferdig montert eller i byggesett. Velger du byggesett, slipper du en vanskelig transport og du sparer noen kroner. Dessuten får du gleden av å montere den selv. Men kjøper du ferdigmontert, er det enklere å reklamere om noe skulle gå galt.

Underlaget for stampen er viktig. Når den er full, veier den omkring to tonn. Du må derfor ha et stabilt underlag som dessuten er helt vannrett, slik vi viste i *Gjør Det Selv* nummer 7/2005.

Husk også at du må slippe ut nesten 2000 liter vann når du tømmer stampen ved rengjøring. Det kan derfor være behov for et avløp.

Det finnes en mengde ulike ferdigbygde stamper å velge mellom fra flere produsenter til priser som stort sett ligger mellom 15.000 og 30.000. Sjekk derfor nøye hva som inngår i prisen, og hva som er tilleggsutstyr. Stampen som er vist

her, er et byggesett som kommer fra en svensk produsent. Den er ikke ulik de mange ferdigbygde på markedet.

Byggesettet består av mange deler, men det er ingen grunn til å bli nervøs. Det er lett å følge monteringsanvisningen. Enkelte leverandører kan også levere en video eller instruksjons-cd med en film som forklarer det meste.

Les mer på
www.gjoerdetselv.com

Velg • Byggeprosjekt
Velg • Badstue med stamp, del 1
 > Badstue ..., del 2
 > Badstue ..., del 3

Slik monterer du stampen ...

Alltid rent vann i stampen

Når du har fylt badestampen, kan vannet brukes flere ganger. Det er altså ikke nødvendig å tappe ut vannet etter hvert bad. Hvor mange ganger du vil bruke vannet, bestemmer du selv, men husk at bakteriene trives godt i det lunkne vannet.

I handelen finnes det ulike tabletter som du kan tilsette vannet for at det skal kunne brukes flere ganger. Det er samme type tabletter (eller flytende middel) som også brukes til mindre bassenger både inne og ute.

Når stampen ikke er i bruk, må den dekkes. Først og fremst fordi barn ikke skal kunne ta seg opp i stampen på egen hånd, men også fordi det ikke skal samle seg løv og kvister i vannet.

De mest vanlige stampene rommer rundt 2000 liter vann, og det er mye å tappe ut på en gang i hagen. Du bør derfor vurdere om du trenger et rør eller en slange fra bunnen av tønna til en synkekum. En annen mulighet er selvsagt å bruke vannet til å vanne blomsterbedene med. Dette bør du imidlertid ikke gjøre om du har tilsatt ulike kjemikalier.

Avløpsventilen monteres i det bordet som har et hull for ventilen. Har ingen bord hull, sjekker du med monteringsanvisningen og borer hull selv. Dette må gjøres før bordet legges på plass, for senere når stampen er ferdig, kan det bli vanskelig å holde mot på undersiden av stampen når du borer.

TIPS

Har du fått med alt du trenger

Gå gjennom monteringsanvisningen og kryss av hver del slik at du er sikker på at du har alle delene før du går i gang. Ta også fram all verktøy du trenger og sammenlign med arbeidsbeskrivelsen fra produsenten.

Legg gulvet uten spiker og lim

I dette byggesettet er det med trykk-impregnerte sviller, og disse legger vi på plattformen som vi har gjort i stand. Følg monteringsanvisningen når det gjelder avstanden mellom svillene.

Oppå svillene legger vi så gulvbordene. Legg merke til at de ikke skal limes eller spikres sammen. Vi slår dem i stedet sammen med en slagkloss og ei gummiklubbe. Slå ikke hardt. Det er viktig at kantene ikke skades, for da kan det bli løse fliser som du kan få i føttene når du bader.

Før at gulvbordene og svillene ikke skal flytte på seg når du slår sammen bordene, kan du feste ei av svillene og ett av bordene med tvinger.

Gulvbordet med avløpsventilen plasseres slik at det ligger ved siden av ovnen og noe bak ovnsgitteret. Da risikerer du ikke at den åpnes ved et uhell.

Pass på at gulvet ligger vannrett eller skråner en tanke mot bunnventilen. Sjekk også at svillene ligger i riktig avstand til hverandre.

1 **Gulvbordene slås sammen** med klubbe eller hammer. For at kantene ikke skal skades, brukes slagkloss. Den er så lang at den går tvers over minst to gulvsviller, for da fordeler den slaget mot bordkanten.

2 **Fortsett med bord etter bord** til du har slått sammen hele gulvet. For at gulvbordene ikke skal forskyves i takt med at du slår dem sammen, kan du spenne fast ett av dem på en av svillene med ei tvinge.

Stavene spennes sammen med tønneband

Når gulvet er klart, drar du en blyant-strek 15 mm innenfor kanten på gulvet hele veien rundt. På det korteste gulvbordet spenner du så fast ei tvinge. Denne skal fungere som stoppkloss når du etter hvert slår fast stavene som skal danne veggen i badestampen.

Vår leverandør hadde sendt med en ekstra stav i reserve. Det første vi gjorde var å legge den til side slik at vi ikke i

farten skulle forsøke å presse den på plass også.

Ta så en av stavene og trykk den fast langs streken. Fortsett med den neste, og slå den inn til streken før du slår den sammen med den første staven.

Det er viktig at alle stavene bare slås inn til streken på gulvet, for det skal nemlig være et lite mellomrom mellom gulvet og bunnen av sporet i staven for at alle stavene siden skal kunne dras på plass med tønnebandene. Det nedre tønnebandet legges rundt stampen før den siste staven settes på plass. Slå i fire spiker rundt stampen 50 mm fra den nedre

kanten av stavene slik at tønnebandet hviler på dem. Slå ikke spikrene helt igjennom, for de skal tas bort når tønnebandet strammes. Justér tønnebandet slik at spennskruen kommer vinkelrett mot kortendene til bunnbordene. Da drar båndet bordene best på plass.

Når båndet ligger løst på spikrene, settes siste staven på plass. Er det trangt, får du banke sammen stavene hele veien rundt en gang til, og deretter skyve ned staven og slå den inn mot gulvbordene før du drar til tønnebandet.

Det øvre tønnebandet plasseres 18 cm fra overkanten og festes på samme måte.

1 Slå hver stav til streken som du har dradd 15 mm fra kanten på gulvet. Slå lett med ei gummiklubbe. En vanlig hammer gir stygge merker på treet. Det anbefales uansett å bruke slagkloss for å beskytte treet.

2 Når stavene står loddrett, slår du dem sammen med hverandre. Også nå gjelder det å beskytte kantene slik at de ikke skades. Vær nøye med å slå alle stavene like mye inn, og med at de står loddrett.

3 Badestampen tar form i takt med at de loddrette stavene slås på plass. Det er både et lett og morsomt arbeid som du kan gjøre alene. Men du trenger ei gummiklubbe og et vater.

4 Det nedre tønnebandet trekkes på over stavene før den siste staven blir satt på plass. Når du siden har slått fast staven og dradd til tønnebandet en tanke, er det på tide å trekke på det øvre tønnebandet.

5 Tønnebandet strammes ved hjelp av en lang gjenget stang og et par muttere. Trekk til med en stjernenøkkel til stavene trekkes seg sammen. Sannsynligvis må du hjelpe til ved å banke sammen noen av stavene med gummiklubba. Fortsett med å dra til skruene i de to tønnebandene, men bruk ikke for stor makt.

TIPS

La tønnebandene hvile på spiker

For at det nedre tønnebandet skal sitte riktig når du setter det på, fester du fire til fem spiker rundt stampen nøyaktig 50 mm fra underkanten av stavene. Slå ikke spikrene så langt inn at de går igjennom stavene – de skal bare holde tønnebandet på plass mens du strammer det, etterpå skal de ut igjen. Når du monterer det øvre tønnebandet, gjør du det på samme måte, men nå skal spikrene plasseres nøyaktig 18 cm under den øvre kanten på stavene. Du kan selvsagt også bruke skruer i stedet for spiker.

Før du spenner tønnebandet til slutt, kontrollerer du for sikkerhets skyld at tønnebandene sitter vannrett.

Tønnebandene er galvaniserte så det er ikke nødvendig med noen rustbeskyttelse, men om du vil, kan du male dem.

Ovnen står i vann

Det er ikke vanskelig å montere den vedfyrt ovnen. Begynn med å bestemme deg for hvor du vil legge inn vedkubber. Deretter plasserer du ovnen slik at ingen av beina eller den nedre delen av ovnen kommer oppå bunnventilen. Til ovnen som er vist her, er det fire fester.

Fra fabrikkens side kan festene være helt rette slik at de må bøyes med tang eller hammer for at de skal følge veggen innvendig i badestampen.

Sett så ovnen på to avstandsklosser i den stillingen den skal festes.

Sjekk at ingen av skruene kommer i en sprekk mellom to staver, og at lokket der du legger inn veden, kommer minst 40 mm over kanten på den ferdige stampen slik at det ikke kan komme inn

vann. Kommer det vann inn i ovnen, slokner ilden. Tykkelsen på avstandsklossene kommer an på om du avslutter stampen med en kant oppå staverne.

Har du målt riktig, kommer ingen av skruene borti tønnebåndene. Skru fast ovnen, og ta deretter bort avstandsklossene. Glem ikke å skru fast håndtaket på ovnslokket.

Røkrøret løftes på plass og tres ned på stussen som stikker opp.

OBS! Viktig: I ovner av aluminium må du aldri begynne å fyre før du har fylt stampen med vann. Gjør du det, risikerer du at ovnen smelter fordi den ikke avkjøles av vannet rundt. Ovner av stål smelter ikke så lett.

Bøy beslagene med tang eller hammer slik at de følger veggen på stampen. Bøy litt om gangen, og prøv om rundingen passer før du bøyer alle.

Ovnsgitteret beskytter mot den varme ovnen

Ovnsgitteret – eller rygglenet som det også kalles – er en enkel konstruksjon. Her er det to stolper og seks bord som ligger vannrett, men dette kan selvsagt variere fra produsent til produsent.

Plassér stolpene slik at de står på hver sin side av ovnen i rett linje med denne. Sett gjerne stolpene på de samme distansekløssene som du brukte til ovnen, og sjekk at stolpene står loddrett. Marker med penn på ovnen for festene. Bor 8 mm hull for skruene, og fest beslagene i ovnen.

Fest nå det øverste vannrette bordet kant i kant med overkanten på stolpene. Sett så bordene med om lag en bordsbreddes mellomrom nedover, og kontroller fortløpende at bordene sitter vannrett.

TIPS

Hold ovnsgitteret fast med tvinger

Når de loddrette stolpene er montert, og du skal sette opp de vannrette bordene, har du god nytte av et par tvinger. Justér inn et bord slik at det sitter vannrett, og spenn det fast med ettgrepstvinger. Bor opp og fest så bordene med 35–40 mm rustfrie skruer. Det er viktig at du bruker rustfrie skruer fordi vanlig varmforzinkede («galvaniserte») skruer vil komme til å ruste etter en tid i vann.

Plassér de to stolpene i ovnsgitteret på hver sin side av ovnen og pass på at de står i rett linje i forhold til ovnen. Justér dem inn loddrett, og marker på ovnen for beslagene som hører til.

2 **Markér hullene for skruene** når du har satt ovnen på ett par avstandsklosser. Bor ikke hull før du har kontrollert at ingen av skruene kommer i en sprekk mellom to staver eller går inn i tønnebåndene. Har du tenkt å montere en kant oppå stavene, må klossene være større.

2 **De vannrette bordene i ovnsgitteret** festes med to skruer i hvert bord. Sjekk at bordet ligger vannrett. Her har vi om lag en bordsbreddes avstand mellom bordene.

3 **Avslutt stampen med en kant.** Det beskytter kortenden på stavene, og beskytter føttene på de som skal inn og ut av stampen. I mange byggesett følger det med en slik kant. Ønsker du litt ekstra luksus, kan du lage kanten av edeltre.

Mye tilleggsutstyr til badestampen

Det finnes en mengde mer eller mindre nødvendig tilleggsutstyr til badestemper. Blant det mer praktiske er **innvendige sittebenker** og **trapp eller stige** som gjør det lettere å komme inn og ut av stampen.

Av det mer unødvendige er en **parasoll** av klar plast. Når du slår opp parasollen, har du et gjenomsiktig tak.

Om du ikke fyller stampen med vann fra ei kran, så kan du – som her – ta vann fra et vann. Til det trenger du ei god **pumpe**, helst en modell som du kan senke ned i vannet. Slikt vann bør imidlertid filtreres.

Et **rensefilter** kan synes unødvendig, men om du vil redusere vannforbruket ved å bruke vannet så lenge som mulig, kan et enkelt rensefilter med pumpe være løsningen. Slikt utstyr brukes også i hagedammer.

Dette har vi brukt

MATERIALER TIL EN BADESTAMP – i tillegg til plattformen (se nr 7/2005):

- Ett par plankebiter til avstandsklosser
- 8–12 spiker (som tønnebåndene kan hvile på under montering)

VERKTØY:

8 mm trebor, merkepenn, stjerne-nøkler, boremaskin, klubbe, hammer, ettgrepstvinger og vater.

Badestampbyggesett:

Komplett byggesett med vedfyrt ovn som er vist her, er den svenske Firewoodpool (www.firewoodpool.com). Tlf. +46-706211787. Det eneste byggesettet vi vet om i Norge er Kajander (www.kajander.no) i russisk gran.

Badestamper (15-30.000 kroner):

Det fins mange produsenter og forhandlere av ferdigmonterte badestamper i tre og glassfiber med vedfyring. Oversikten her gjelder bare badestamper i tre: Grimstadstampen (www.grimstadstampen.no) Hadsel ASVO AS (www.nordlands-stampen.no) Måndalen Trevare (www.m-trevare.no) Nordvest Comfort AS (www.nordveststampen.no) Norsvim (www.norsvim.no) Ola-Stampen DA (www.ola-stampen.no) Scan Pro AS (www.vedfyrtbadestamp.no) Strand Snekkerverksted (www.freistampen.no) Thuv Treforedling (www.badestampen.no) Viksfjord Båtbyggeri (www.viksfjord.no)

TIPS

Belysning i badestampen

Har du tenkt å bruke stampen om kvelden og vinteren når det er mørkt, kan du også skaffe deg utervannsbelysning. Du kan bruke samme type utstyr som brukes til dammer og fontener.

Snart tid for det første vinterbadet

Den vedfyrte badestampen kan brukes hele året, også om vinteren. Og da kjennes det deilig å senke seg ned i varmt vann.